

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

به نام خداوند جان و خرد

کوهستان گمشده‌ی کورش

جستجوگر و پژوهشگر :

سورنا نجفی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	نجفی، سورنا، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	کوهستان گمشده ی کورش جستجوگر و پژوهشگر سورنا نجفی.
مشخصات نشر	:	تهران سورنا نجفی ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۴ ص. مصور (رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۹۳۴۴-۱۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه .
موضوع	:	کورش هخامنشی، شاه ایران، - ۵۲۹ ق.م.
موضوع	:	ایران -- تاریخ -- هخامنشیان، ۵۵۸ - ۵۲۹ ق.م.
موضوع	:	Iran -- History -- Achaemenians, 558 - 529 B. C
موضوع	:	پاسارگاد
موضوع	:	Pasargadae (Extinct city)
رده بندی کنگره	:	DSR ۵۵/۳ پ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	:	۹۵۵/۶۳۷
شماره تاسناس ملی	:	۵۰۲۳۴۷۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۹۳۴۴-۱۰

ناشر: مؤلف

تیراژ: ۲۰

تلفن: ۰۹۱۲۳۲۰۶۸۵۲

سال چاپ: ۱۳۹۶

نام کتاب: کوهستان گمشده کورش

نوبت چاپ: اول

جستجوگر و پژوهشگر: سورنا نجفی

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تأییدیه: پروانه دمیرچی لو

چاپ و صحافی: ایران

تنظیم صفحات: علی اصغر خرمشاهی

حق چاپ محفوظ است

فهرست عناوین

۹	آغازین سخن
۱۱	پیش گفتار
۲۱	جغرافیای تاریخی کدخدای پژوهشگران
۳۳	اختلاف پژوهشگران
۳۹	پارس در شمال شرقی بابل
۴۱	انسان در شمال شرقی شوش
۴۵	سرزمین سو و انسان
۴۷	سرزمین سو و کورش
۴۹	سرزمین پارس در گزارش هرودوت
۵۱	سرزمین پارس در گزارش کتزیاس
۵۳	سرزمین پارس در گزارش گزنفون
۵۵	پارس کهن درون سرزمین ماد
۶۳	ری پایتخت پارس
۶۷	کوهستان پرگه - پرگیا

۶۹	پارس کهن در شاهنامه
۷۱	پارس جدید
۷۳	پارس در کارنامه‌ی اردشیر بابکان
۷۵	آخرین گزارش
۷۷	گزارش هرودوت از جنگ کورش - ایشثوویگو
۷۹	گزارش گزنفون از جنگ کورش - ایشثوویگو
۸۱	آغاز بیهوشی‌های کورش - ایشثوویگو
۸۵	لشکرکشی ایشثوویگو
۸۷	نبردهبران [نبرد نیست]
۸۹	نبردهبران [روز نهم]
۹۱	نبرد گردنه‌ی کشتارناه
۹۳	قلعه
۹۵	قورت قیران داغی
۹۹	دره‌ی خونین
۱۰۱	گردنه‌ی شوم
۱۰۳	خانه‌ی اجدادی
۱۰۷	نبرد پاسارگاد
۱۱۱	آخرین نبرد [روایت اول]
۱۱۳	آخرین نبرد [روایت دوم]
۱۱۵	فرشته‌ی بالدار ازدو نژاد
۱۱۷	ماردان شاه

۱۱۹	جغرافیای هرودوت
۱۲۳	پاسارگاد
۱۲۹	۳۵۰۰ متر
۱۳۱	رودخانه‌ی طلایی
۱۳۳	شهرگمشده‌ی هیران
۱۳۵	ماردی از هیران
۱۳۹	ماردی از پیش‌خواریش
۱۴۱	رزن در پارس
۱۴۳	دهکده‌های پارس
۱۴۷	تطبیق منابع
۱۴۹	تطبیق منابع و داستانها
۱۵۳	پاکسازی تاریخ
۱۵۷	نوری در تاریکی
۱۵۹	مشق جنگ در پارس کهن
۱۶۱	کوروش در منابع اسلامی
۱۶۵	سپاس نامه
۱۶۹	کتاب نامه
۱۸۵	تصاویر

آغازین سخن

جستجوگر. این پژوهش تطبیقی است میان نقطه‌های جغرافیایی در منابع تاریخی و طایعت گردی و تحقیقات میدانی در فضای جغرافیای تاریخی.

مجموعه‌ی یافته‌ها به چند بخش تقسیم شده است:

۱. کوهستان گمشده‌ی کورش [نادر حاضر] قسمت اول

۲. کوهستان گمشده‌ی کورش [غائب بعد] قسمت دوم

۳. آرامگاه کورش بزرگ

۴. آرامگاه‌های هخامنشی پیش از داریوش بزرگ

۵. نقطه‌های جغرافیایی کتیبه بیستون

۶. کوهستان و آرامگاه آریوبرزن و سرداران

۷. نخستین مزدک

۸. دومین مزدک هخامنشی

۹. تاریخ ۹ هزار ساله‌ی زرتشت‌ها

آغازگر این جستجوها زنده یاد الله قلی رحمانی در دههی ۲۰ و در ادامه علی اکبر نجفی در دههی ۴۰ که هر دو بررسی هایشان را منتشر نکردند و نگارنده از آغاز دههی ۷۰ جستجوها را ادامه داده است و اکنون نتیجهی تلاش سه نسل جستجو تقدیم حضورتان میگردد.

www.ketab.ir

پیش گفتار

سخن گفتن از تاریخ و یاد نکردن از بزرگمرد فقید دکتر جهانشاه درخشانی که پروانه وجودش را در شعله سوزان عشق به تحقیق تاریخی در مورد خاندان آریائیان سوخت و به خاکستری جاودانه بدل شد، عین ناسپاسی است.

در آغاز این گفتار درود بیکران مفرغیم به روح بزرگ مردی که در زمان حیات پر بار و کوتاهش چندان شناخته نبود. اثر بسیار گرانبها و شگفت انگیز و هنوز نا شناخته را هر همداری نشده این بزرگمرد که تحت عنوان "دانشنامه کاشان" در دو مجلد به قطع وزیری توسط بنیاد فرهنگ کاشان صنعت چاپ را با زیور خود آراسته است به واقع دریائی ستایش برانگیز از معلومات درباره آریائیان است که هیچ گاه به این دقت، وسعت و روشنی در دست پژوهندگان قرار نداشته است.

زنده یاد دکتر جهانشاه درخشانی در بخشی از پیشگفتار کتاب خویش می گوید: "بر این نکته آگاهم که درونمایه این کتاب با

سیمایی که در پیش از کوچ آریائی‌ان به فلات ایران داده شده و نیز با زمینه ذهنی و برداشت کنونی، ناسازگار است ممکن است با مخالفت پاره ای از پژوهندگان روبه رو شود چون فرضیه‌های جا افتاده و نوشته در کتاب‌های تخصصی و دانشنامه‌ها را نمی‌توان به آسانی از ارزش انداخت، گرچه از نظر علمی باید به همه نظرهای مستند با یک چشم نگاه کرد. با این حال در واقعیت بیشتر چنین است که به برداشتی اثبات نشده، سخت دل می‌بندیم و به آن پایبند می‌شویم. این شبهه برخورد حتی در علوم طبیعی دقیق نیز مانع از پذیرش یک نظر نومی شود یا دست کم پذیرش آن را سال‌ها به تأخیر می‌اندازد..... معمولاً هم اظهار نظرهای متکی بر سنت بیشتر پسندیده انجمن‌های علمی است هر نوآوری برای پذیراندن خود ناگزیر از دست و پنجه نرم کردن با سنت‌های جا افتاده است. این گرفتاری همیشگی هنرزد سد بزرگی است در برابر ذهن آفریننده و نیز پیشرفت دانش."

دکتر ژرژ رو مورخ شهیر فرانسوی در جملات آغازین فصل دوم کتاب ارزشمند "بین النهرین باستان" می‌گوید: "مورخان برای بازسازی گذشته از دو نوع مدرک استفاده می‌کنند. متن و اشیاء"

بین النهرین باستان ژورژ رو ص ۲۹

وی همچنین با توجه به کمیابی متون درباره تاریخ گذشته بین النهرین باستان که میدانیم مشابَهت‌ها و اشتراکات زیادی با ریشه‌های تاریخ کهن فلات ایران دارد در اولین عبارت فصل اول

همین کتاب می گوید:

"شاید در هیچ نقطه ای از جهان نفوذ جغرافیا بر تاریخ آشکارتر از مجموعه کشورهایی که بین دریای مدیترانه و فلات ایران قرار دارند و ما آنها را به نام خاور نزدیک می شناسیم نبوده است "

بین النهرین باستان ژورژ رو ص ۱۵

ظاهراً هنوز مجهولات و ابهامات تاریخی چه در عرصه جهانی و چه در حوزه تاریخ ایران از دانسته ها و روشنی های آن بسا بیشتر است. آیا باید سلها جستجو کرد و منتظر ماند تا به کنه واقعیات اتفاق افتاده در گذشته دست یافت؟ آیا علی رغم همه کاستی ها می توان مطمئن بود که سرانجام حقایق برای پژوهندگان آشکار خواهد شد؟

البته فعلاً پاسخی متقن برای حوال مزبور وجود ندارد در پی قرون و اعصاری که بر سرزمین ایران گذشته است دستاوردهای مدنیت آن همواره بر فرهنگ و تمدن جهانی تأثیر گذار بوده و از این بابت مایه مباهات و افتخار ایرانیان میباشد. هنر درباره ایران چنین می گوید "... با امپراطوری ایران نخستین گام را در سینه تاریخ پیوسته می گذاریم، ایرانیان نخستین قوم تاریخی هستند. ایران نخستین امپراطوری از میان رفته (تاریخی) است، درحالی که چین و هند در وضع ثابتی مانده اند و تا زمان ما همچنان به شیوه طبیعی و گیاهی زیسته اند. تنها ایران میدان آن رویداد و دگر گونی ها بوده است که از وضع راستین تاریخی حکایت دارد. اگر امپرا

طوری چین و هند جایگاهی برای خود در تاریخ داشته اند تنها از دیدگاه خودشان و ما (نه همسایگان و جانشینانشان) بوده است ولی از ایران است که نخستین بار آن فروغی که از پیش خود می درخشد و پیرامونش را روشن می کند سر بر می زند، زیرا روشنائی زردشت به جهان آگاهی، به روح به عنوان چیزی جدا از خود متعلق است. در جهان ایرانی یگانگی ناب و والائی را می یابیم. این یگانگی تنها از آن رو به افراد فرمان می راند که ایشان را بر انگازد تا خود نیرومند شوند و راه تکامل در پیش گیرند " گزیده ای درباره ایران - عقل در تاریخ هگل

ما عمدتاً از لای منابع یونانی، لاتین، ارمنی، سریانی، عربی گذشته تاریخی خود را را اداری می نمایم. در هر حال حتی اسناد به جا مانده و مکتوب نیز همه تواند به تنهایی ترجمان دقیقی از کم و کیف وقایع تاریخی گذشته باشد. در برخی موارد تمامی شواهد یک واقعه تاریخی در جریان بعضی حوادث به سهو یا به عمد منهدم شده اند، در این مورد می توانیم به سارگرب مزدک و پیروانش توسط خسرو انوشیروان اشاره نمایم قنات مذکور و عدم تکافوی اسناد و مدارک یکی از مشکلاتی است که پژوهندگان را در بررسی و یا توضیح نظریه اش با دشواری رو به رو می سازد.

با تمام توصیفاتی که از دوره هخامنشی توسط مورخین مختلف روایت شده است، متأسفانه آثار به جا مانده از دوره مذکور ناچیز بوده و به جز گور کتیبه ها و یا الواح گلی به جا مانده در تخت

جمشید که جهت ترجمه نزد دانشگاه میشیگان به امانت سپرده شده است آثار قابل ملاحظه دیگری درباره تمدن و فرهنگ این دوره در دسترس نداریم.

در این اوضاع و احوال است که آقای سورنا نجفی به عنوان پژوهشگری مستقل دست به کار بزرگی زده و با طرح مبحث سرزمین پارس کهن زادگاه کوروش بزرگ در دل سرزمین ماد کمر همت به روشن شدن بعضی از ابعاد پیدایش سلسله هخامنشی بسته است.

آقای نجفی متعلق به خانواده ای است که نسل اندر نسل تحقیق درباره ی جغرافیای تاریخی ایران به ویژه پارت قدیم را سرلوحه ی خویش قرار داده اند پدر و بزرگ ایشان تحقیقاتی درباره ی زندگی مزدک و پیروانش در سرزمینی که از سمت غرب در همدان و از سمت شرق به ری محدود است نموده اند و موضوع تحقیقات ایشان در غالب کتابی تحت عنوان سرزمین گمشده ی مزدک در سال ۹۱ به چاپ رسیده است.

وی ضمن مطالعه متون تاریخی موجود و استخراج نشانه ها و آثار قابل استناد با کندوکاو در پهنه وسیعی از جغرافیای محل مورد نظر که از هکمتانه تاری و وسعت دارد با کاوشهای میدانی در شرایطی بسیار دشوار و کمترین امکانات این پژوهش را پیگیری نموده است.

آقای سورنا نجفی که متواضعانه خود را یک جستجوگر معرفی

می نماید با دشواری دیگری هم روبرو است. در این تحقیق مخاطب ناگهان با نام جدیدی روبه رو می شود تحت عنوان پارس کهن که مقاومتی ناخود آگاه در وی بر می انگیزد و علی رغم دلایل و مستندات و ارائه یافته هائی که پژوهشگر از لابلاى متون تاریخی استخراج کرده است جا افتادن آن به زمان نیاز دارد.

نکته بسیار مهم در جستجوهای ایشان تطابق مکان ها و نقطه های جغرافیائی مورد اشاره در متون تاریخی با واقعیت و نشانه های اندک موجه در منطقه است. سالها و ماهها تحمل سختی و رنج کوه پیمایی، پیمانه روی، صعود به بلندی ها، گذر از کناره دره های عمیق، تشنگی و گرسنگی، آفتاب زدگی و خطر حمله حیوانات و از این دست مرارت ها از ادای سورنا نجفی به معنای واقعی کلمه چریکی فرهنگی ساخته است نه سواری ها را به جان خریده و با جمع آوری شواهد در راه ارائه فرسایش وجود پارس کهن در دل سرزمین ماد از هیچ تلاشی فروگذار ننموده است.

رنوس کلی پژوهش انجام شده مبتنی است بر موارد شاخص زیر:

الف- جغرافیای تاریخی منطقه مورد نظر

ب - حوادث تاریخی وقوع یافته در جغرافیای مزبور

ج - موقعیت زمانی بر مبنای تاریخ عمومی و یا بر مبنای

تطابق با موارد دیگری که قبل و یا بعد از حوادث تاریخی اتفاق افتاده است.